

Waarom scenario's?

Tijdens het congres in december heeft het landelijk bestuur jullie verteld dat er binnen de partij **verschillende meningen** zijn over met name twee belangrijke onderwerpen:

1. **De relatie tussen het landelijk bestuur en de lokale afdelingen** – Sommige mensen verwachten dat het landelijk bestuur ingrijpt bij problemen. Maar tegelijk willen lokale afdelingen en fracties vaak zelfstandig beslissingen nemen en het landelijk bestuur niet te veel invloed geven.
2. **De balans tussen activisme en politiek** – Iedereen in de partij vindt dat we zowel activisme als politiek nodig hebben om verandering te bereiken. Maar in de praktijk is dit soms moeilijk. Sommige acties gaan tegen de wet in (burgerlijke ongehoorzaamheid). Bestuurders van de partij kunnen dan hun functie verliezen als de partij betrokken is bij zulke acties.

Als bestuur willen we **jullie mening** weten. Want de partij is van jullie, de leden. Als Landelijk bestuur hebben we zelf ook ideeën hoe we hier mee om kunnen gaan, maar we willen zeker weten dat dit gedragen wordt door de partij. Daarom is het belangrijk dat we samen deze keuzes maken.

Dit hebben we gedaan door tijdens het congres speciale sessies te houden waarin leden met elkaar spraken over deze onderwerpen. BIJ1's Kennisbureau was hierbij aanwezig en verwerkt op dit moment alle ideeën in een rapport. Op basis hiervan zijn wel al **meerdere scenario's** gemaakt. Tijdens de ALV op 1 maart vragen we jullie middels een enquête om te kiezen welk scenario het beste is voor de partij volgens jou.

Op basis van de opgehaalde input zullen in samenwerking met het kennisbureau de meest passende scenario's worden uitgewerkt, en de implementatie worden voorbereid. Tijdens de volgende ALV zullen we over deze implementatie van dit gekozen scenario en bijbehorende aanpassingen, zoals wijzigingen van reglementen, gaan vergaderen en stemmen. Na die ALV gaat BIJ1 verder in deze gekozen route.

2.1 Scenario's over de relatie tussen landelijk en lokaal

Door de jaren heen zijn er binnen de partij verschillende conflicten geweest waarin van het landelijk bestuur werd verwacht dat het ingreep. Het uitblijven van actie werd soms gezien als een falen van bestuur. Tegelijkertijd houden lokale afdelingen en fracties het landelijke bestuur vaak op afstand of varen zij hun eigen koers. Dit laat zien dat er geen eenduidige en consistente visie is op de juiste relatie tussen landelijk en lokaal.

2.1.1 Scenario 1: Sterk landelijk bestuur met regie over lokale zaken (centrale sturing)

Tijdens het congres werd benadrukt hoe belangrijk een sterke, transparante en democratische landelijke structuur is. Een optie voor de toekomst van de partij is om de autoriteit van de landelijke organen (het landelijk bestuur, de ALV en de partijraad) te erkennen en te versterken op zowel nationaal als lokaal niveau.

Dit scenario houdt in:

- De ALV, het Landelijk Bestuur en (wanneer in functie) de Partijraad bepalen de koers en hebben zeggenschap over lokale afdelingen.
- Als een lokale afdeling zich niet aan de basisprincipes van de partij houdt, kunnen de landelijke organen deze schorsen of ontbinden.
- De landelijke organen hebben het recht beslissingen over het leiderschap van lokale afdelingen, deelname aan lokale verkiezingen, de kandidatenlijsten en het verkiezingsprogramma te nemen, wanneer dat nodig is.
- Lokale afdelingen voeren vooral het nationale beleid uit en hebben beperkte autonomie.
- Er komt een gestandaardiseerd systeem voor onboarding, communicatie en beleid waaraan lokale afdelingen zich moeten houden.
- Het landelijk bestuur of een speciaal benoemde landelijke commissie heeft een sterke rol in het oplossen van conflicten en het nemen van beslissingen. Dit betekent dat het landelijk bestuur verplicht is in te grijpen bij conflicten. Al dan niet middels een geschillencommissie.

Voordelen:

- Voorkomt versnippering en zorgt voor een duidelijke partijidentiteit, efficiënte coördinatie en nationale herkenning.
- Snellere besluitvorming en uitvoering van partijstandpunten.

Uitdagingen:

- Minder ruimte voor lokale initiatieven en maatwerk.
- Kan bureaucratisch en top-down aanvoelen en activisme ontmoedigen.
- Een hoge belasting van de landelijke organisatie en het landelijk bestuur, dat bestaat uit vrijwilligers.

2.1.2. Scenario 2: Lokale zelfstandigheid binnen landelijke richtlijnen (begeleide zelfstandigheid en samenwerking)

Tijdens het congres spraken leden de wens uit om lokale autonomie te versterken, maar ook om ondersteund te worden door nationale structuren en middelen. "Lokale problemen vragen om lokale oplossingen" waar er dus duidelijke landelijke kaders en communicatiestructuren nodig zijn om lokale acties effectiever te maken. Daarnaast zijn er uitdagingen op nationaal niveau (zoals landelijke en Europese verkiezingen).

Dit scenario houdt in:

- Lokale afdelingen krijgen autonomie om in te spelen op lokale behoeften en hun eigen strategieën en initiatieven te bepalen.
- Lokale afdelingen stellen zelf kandidatenlijsten op voor lokale verkiezingen, werken mee aan het verkiezingsprogramma binnen de landelijke kaders en kiezen hun eigen bestuur.
- Op voorwaarde dat ze de grondbeginselen van BIJ1 respecteren, bepalen lokale fracties hun eigen politieke koers.
- Het landelijk bestuur, de ALV en de partijraad stellen kaders en richtlijnen op voor onboarding, verkiezingsprogramma's, kandidatenlijsten en mediabeleid. Ook wordt er toezicht gehouden op goed bestuur van lokale afdelingen.
- Het landelijk bestuur biedt ondersteuning, middelen en expertise, maar bemoeit zich niet met dagelijkse zaken.
- Als een lokale afdeling zich niet aan de basisprincipes van de partij houdt, kan het landelijk bestuur ingrijpen via een nationale ALV, waar alle leden stemmen over een mogelijke schorsing of opheffing.
- Bij conflicten is de lokale afdeling in eerste instantie verantwoordelijk voor de oplossing. Pas als dat niet lukt, kan het landelijk bestuur ingrijpen.

Dit scenario kan verschillende vormen aannemen, afhankelijk van de mate van autonomie die wordt gekozen. Als dit scenario wordt aangenomen, zullen er vóór de ALV in september verdere keuzes worden voorgelegd aan de leden.

Voordelen:

- Stimuleert lokale initiatieven en betrokkenheid.
- Verhoogt de energie en dynamiek op lokaal niveau.
- Vermindert bureaucratie en maakt de partij flexibeler.
- Houdt de nationale koers herkenbaar en consistent.

Uitdagingen:

- Momenteel is er weinig enthousiasme voor een actieve partijraad, die nodig is om lokaal en nationaal te verbinden.
- Risico op fragmentatie en gebrek aan samenhang.
- Moeilijker om landelijke strategieën effectief uit te voeren.

2.1.3 Scenario 3: Netwerkstructuur – lokale afdelingen leiden, het landelijke bestuur ondersteunt

Tijdens de workshops gaven sommige leden aan dat lokale afdelingen zichzelf moeten organiseren en dat nationale structuren hen vooral moeten ondersteunen. Dit scenario gaat uit van een flexibele, democratische aanpak zonder centrale sturing. Dit scenario houdt in:

- Lokale afdelingen opereren grotendeels onafhankelijk en bepalen hun eigen koers.
- Lokale afdelingen beslissen zelf over deelname aan verkiezingen en stellen hun eigen processen op voor verkiezingsprogramma's en kandidatenlijsten.
- Nationale verkiezingen worden gedragen door een samenwerking van lokale afdelingen.
- Het landelijk bestuur functioneert als een ondersteunend platform voor coördinatie, training en advies.
- Het landelijk bestuur heeft geen mandaat om een lokale afdeling of fractie te schorsen of te ontbinden, zelfs niet als deze de partijprincipes niet naleeft. Dit kan alleen door de ALV van de lokale afdeling zelf worden besloten.
- Het landelijk bestuur kan enkel financiële steun intrekken als een afdeling zich niet aan de partijprincipes houdt.
- Nationale partijstructuren blijven minimaal, met alleen een klein centraal team voor administratieve en logistieke taken.
- Besluiten die op een nationale ALV worden genomen, zijn niet bindend voor lokale afdelingen, maar slechts een richtlijn.
- Bij conflicten moet de lokale afdeling zelf een oplossing zoeken. Het landelijk bestuur kan alleen helpen als daar expliciet om wordt gevraagd.

Voordelen:

- Maximale flexibiliteit en ruimte voor activisme.
- Lokale afdelingen kunnen snel inspelen op lokale ontwikkelingen.

Uitdagingen:

- Risico op fragmentatie en tegenstrijdige standpunten.
- Moeilijk om nationale verkiezingen en standpunten goed te coördineren.
- Lokale afdelingen kunnen overgenomen worden door ondemocratische krachten zonder dat er ingegrepen kan worden op landelijk niveau.

2.2 Scenario's over de balans tussen parlementaire politiek en activisme

Tijdens het congres was iedereen het erover eens dat BIJ1 zowel de parlementaire politiek als activisme nodig heeft om verandering te creëren. Maar in de praktijk kan dit voor spanningen zorgen als acties de grenzen van de wet opzoeken, vooral omdat er onder een extreem rechts kabinet steeds meer acties worden verboden. Bestuurders die namens de partij in commissies of gemeenteraden zitten, kunnen hierop aangesproken worden.

De vraag is: Hoe willen we als partij hiermee omgaan?

2.2.1. Scenario 1: BIJ1 als brug tussen activisme en parlementaire politiek

Tijdens de workshops werd voorgesteld dat BIJ1 moet functioneren als een verbinding tussen activisme en politiek. Dit betekent:

- De partij ondersteunt sociale bewegingen en zet parlementaire middelen in om hun eisen op de politieke agenda te krijgen, maar organiseert zelf geen acties en neemt geen deel aan illegale acties.
- Activisme ondersteunt de parlementaire doelen van BIJ1, maar de partij pleegt zelf geen burgerlijke ongehoorzaamheid of wetsovertreding.
- BIJ1 verdedigt demonstratierechten en neemt het op voor activisten, maar blijft binnen de wettelijke grenzen.
- Partijleden hebben het individuele recht om deel te nemen aan radicalere acties, maar op eigen verantwoordelijkheid en zonder de naam van de partij te gebruiken.

Voordelen:

- Duidelijke rol als politieke stem van activisten zonder juridische risico's.
- Voorkomt conflicten tussen activisme en parlementaire verplichtingen.
- Blijft een betrouwbare partij voor kiezers die zowel activisme als politiek steunen.

Uitdagingen:

- Sommige activisten kunnen dit als een te gematigde koers zien.
- Kan het gevoel geven dat de partij niet altijd genoeg doet om activisme te versterken.

2.2.2. Scenario 2: Actieve deelname aan zowel parlementaire politiek als activisme

Tijdens de workshops werd ook een actieve rol in zowel politiek als activisme voorgesteld. Dit scenario houdt in:

- BIJ1 gebruikt parlementaire middelen om sociale verandering te bewerkstelligen, maar blijft ook zelf actief in de straten en in sociale bewegingen.
- De partij zet meer middelen in voor legale activistische acties.

- BIJ1 ondersteunt burgerlijke ongehoorzaamheid en acties die de wet overtreden, maar organiseert deze niet zelf.
- De partij neemt een expliciet pro-activistische rol in, ook als dit politiek risicovol is.
- BIJ1 blijft herkenbaar als een activistische partij en accepteert mogelijke juridische gevolgen als gevolg van deze rol.

Voordelen:

- Behoudt een sterke activistische identiteit en brede betrokkenheid in sociale bewegingen.
- Laat zien dat de partij in woord én daad strijdbaar is.
- Kan bewegingen die steun nodig hebben, meer middelen en aandacht geven.

Uitdagingen:

- Risico op juridische gevolgen en verlies van politieke posities.
- Kan problemen veroorzaken voor bestuurders binnen de partij die zich aan de wet moeten houden.

2.2.3. Scenario 3: BIJ1 als activistische beweging met een politieke tak

Tijdens de workshops gaven sommige deelnemers aan dat BIJ1 primair een activistische organisatie zou moeten zijn, met parlementaire politiek als een secundair middel. Dit scenario houdt in:

- BIJ1 neemt een actieve rol in het organiseren van sociale bewegingen en protesten, in plaats van alleen een brug te slaan tussen activisme en politiek.
- De partij ondersteunt en organiseert burgerlijke ongehoorzaamheid en schuwt niet om zelf deel te nemen aan acties die de wet overtreden.
- Activisme krijgt de hoofdrol, en verkiezingsdeelname is slechts een middel om activistische doelen te bereiken.
- Politieke posities worden gezien als een manier om activisme te versterken, maar hebben geen prioriteit.
- BIJ1 accepteert de risico's, zoals mogelijke juridische vervolging, een partijverbod of andere consequenties, en kiest er bewust voor om een activistische entiteit te blijven.

Voordelen:

- Maximale vrijheid om impact te maken in sociale bewegingen.
- Helpt BIJ1 zich te positioneren als dé partij voor activisme.
- Geen compromissen met institutionele politiek.

Uitdagingen:

- Groot risico op juridische vervolging of zelfs een verbod op de partij.
- Kan BIJ1 minder effectief maken als politieke actor.
- Kan kiezers en leden afschrikken die vooral via parlementaire politiek verandering willen.

